

Sygn. akt I CSK 787/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z wniosku M. C., B. W.
z udziałem Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta P.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 24 marca 2021 r., sygn. akt XV Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od M. C. i B. W. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 6250 zł (sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawców M. C. i B. W. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie z wniosku M. C. i B. W. przy udziale Skarbu Państwa Prezydenta Miasta P. zastępowanego przez Prokuraturę Generalną Rzeczypospolitej Polskiej o zasiedzenie należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy, jako sąd

kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący przytoczyli przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., tj. istnienie istotnego zagadnienia w sprawie oraz oczywistą zasadność.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09).

Skarżący wskazali, że w sprawie występuje kilka zagadnień prawnych wymagających wypowiedzi Sądu Najwyższego, tj. wyjaśnienia kwestii czy zachowaniem bezprawnym na podstawie art. 345 k.p.c. jest odebranie

władztwa nad rzeczą (nieruchomością) na podstawie decyzji administracyjnej (decyzji nacjonalizacyjnej) wydanej przez organ nieuprawniony do jej wydania oraz z naruszeniem obowiązującej wtedy procedury, czy sąd w postępowaniu cywilnym obowiązany jest uwzględniać stan prawny wynikający z osnowy ostatecznej decyzji administracyjnej, jeżeli decyzja ta została wydana przez organ nieuprawniony lub z oczywistym naruszeniem reguł postępowania administracyjnego. Wskazali także, że istnieje zagadnienie prawne wiążące się z potrzebą dokonania wykładni art. 2 § 3 k.p.c., polegającej na określeniu granic związania sądu powszechnego ostateczną decyzją administracyjną o przejęciu na własność Państwa przedsiębiorstwa, jeżeli w toku postępowania sądowego ujawnione zostanie rażące naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie trybu przejmowania na własność Państwa przedsiębiorstw, a w postępowaniu administracyjnym nie stwierdzono nieważności decyzji o przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa oraz potrzebie rozstrzygnięcia, czy do przerwania biegu zasiedzenia w zakresie prawa własności niezbędne jest podjęcie przez osobę uprawnioną czynności skierowanej przeciwko posiadaczowi, na rzecz którego biegnie zasiedzenie, mającej na celu pozbawienie go posiadania, czy też niezbędne jest podjęcie przez osobę uprawnioną czynności skierowanej przeciwko posiadaczowi, na rzecz którego biegnie zasiedzenie, mającej na celu pozbawienie go posiadania i uzyskanie tego posiadania przez tę osobę

Odnosząc się do powołanej przez skarżących przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy wskazać, że przez istotne zagadnienie prawne należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Warunkiem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku. Skarżący obowiązany jest wykazać, że jego wyjaśnienie jest konieczne także dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostaje w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego orzeczenia

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11). Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10). Przenosząc rozważania wprost na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie podjęli próby wykazania, że zagadnienia związane z odebraniem władztwa nad rzeczą (nieruchomością) na podstawie decyzji administracyjnej (decyzji nacjonalizacyjnej), jej osnową i granicami wiążąca sądu powszechnego ostateczną decyzją administracyjną o przejęciu na własność Państwa przedsiębiorstwa mają bezpośredni wpływ na wydane w sprawie rozstrzygnięcie w sytuacji gdy sądy meriti przyjęły, że termin zasiedzenia nieruchomości objętej wnioskiem zaczął zatem biec w dniu, w którym poprzednik prawny wnioskodawców odzyskał faktyczne władztwo nad nieruchomością a dotyczące tej nieruchomości postępowanie w sprawie o usunięcie niezgodności między stanem prawnym ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym zostało wytoczone przed upływem terminu zasiedzenia, również w przypadku przyjęcia, że wnioskodawcy byli posiadaczami w dobrej wierze. Ograniczenie się przez skarżącego do sformułowania samego pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego (zob. postanowienie SN z 8 czerwca 2021 r., I PSK 85/21).

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (zob. postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 613/14). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08 i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt

II CZ 142/04). Skarżący wskazując na potrzebę wypowiedzi odnośnie badania decyzji administracyjnej zdają się nie zauważać, że decyzją z dnia 24 lipca 1996 r. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej odmówił stwierdzenia nieważności orzeczenia nr 17 Ministra Przemysłu Rolnego i Spożywczego z dnia 17 sierpnia 1951 r. Natomiast w zakresie zagadnienia, czy do przerwania biegu zasiedzenia w zakresie prawa własności niezbędne jest podjęcie przez osobę uprawnioną czynności skierowanej przeciwko posiadaczowi, na rzecz którego biegnie zasiedzenie, mającej na celu pozbawienie go posiadania, czy też niezbędne jest podjęcie przez osobę uprawnioną czynności skierowanej przeciwko posiadaczowi, na rzecz którego biegnie zasiedzenie, mającej na celu pozbawienie go posiadania i uzyskanie tego posiadania przez tę osobę sami skarżący powołali się na postanowienie SN z 17 lipca 2020 r., III CSK 9/18, w którym wskazano, że do przerwania biegu zasiedzenia w zakresie prawa własności niezbędne jest podjęcie przez osobę uprawnioną w zakresie danego prawa czynności skierowanej przeciwko posiadaczowi, na rzecz którego biegnie zasiedzenie, mającej na celu pozbawienie go posiadania i jego uzyskanie przez tę osobę. W postanowieniu tym Sąd Najwyższy nie zanegował przy tym poglądu wyrażonego w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 1992 r. III CZP 87/92, zgodnie z którym wytoczenie przez spadkobiercę powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym przez wpisanie w tej księdze również jego prawa własności, nabytego w drodze dziedziczenia, przerywa bieg terminu zasiedzenia w stosunku do pozwanego współspadkobiercy, wpisanego w księdze wieczystej i będącego w posiadaniu nieruchomości spadkowej. W rezultacie skarżący nie przedstawili odmiennych zapatrywań judykatury i wiążących się z tym wątpliwości.

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia SN: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08).

Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia SN: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08, z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01, z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08) .

Skarżący wskazali jedynie na oczywistą zasadność skargi nie przedstawiając wyводу prawnego. Samo sformułowanie o oczywistej zasadności skargi, bez przytoczenia naruszenia przepisów prawa, które w oczywisty sposób zostałyby naruszone, jak również bez żadnego uzasadnienia nie spełnia tego wymogu.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.. orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 13 § 2, art. 108 § 1, art. 98 § 1 i 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

a.s.